

נושאים במתמטיקה

פרק 10 - מרחבים וקטורים

תוכן העניינים

1	. מרחבים ותת-מרחבים
5	. צירופים ליניאריים, פרישה ליניארית ותלות ליניארית
9	. בסיס ומימד, דרגה של מטריצה
13	. וקטור קוודינטות ומטריצת מעבר מבסיס לבסיס

מרחבים ותת-מרחבים

סיכום

- R^n - המרחב הווקטורי של כל הווקטורים המשמשים ממימד n מעלה השדה המשני R .
- $M_n[R]$ - המרחב הווקטורי של כל המטריצות הריבועיות מסדר n מעלה השדה המשני R .
- $P_n[R]$ - המרחב הווקטורי של כל הפולינומים ממעלה קטנה או שווה ל- n מעלה השדה R .
- $F[R]$ - המרחב הווקטורי של כל הפונקציות המשמשות $(f : R \rightarrow R)$ מעלה השדה R .

שאלות

בשאלות 1-7 בדקו האם W תת-מרחב של $\mathbb{R}^3$:

$$W = \{(a, b, c) \mid a + b + c = 0\} \quad (1)$$

$$W = \{(a, b, c) \mid a = c\} \quad (2)$$

$$W = \{(a, b, c) \mid a = 3b\} \quad (3)$$

$$W = \{(a, b, c) \mid a < b < c\} \quad (4)$$

$$W = \{(a, b, c) \mid a = c^2\} \quad (5)$$

$$W = \{(a, b, c) \mid c - b = b - a\} \quad (6)$$

כלומר, a, b, c מהווים סדרה חשבונית.

$W = \{(a, b, c) \mid b = a \cdot q, c = a \cdot q^2\} \quad (7)$
כלומר, a, b, c מהווים סדרה הנדסית.

בשאלות 8-15 בדקו האם W תת-מרחב של $\mathbb{M}_n[R]$:

8) W מורכב מן המטריצות הסימטריות. כלומר, $W = \{A \mid A = A^T\}$.

9) W מורכב מכל המטריצות המתחלפות בכפל עם מטריצה נתונה B .
כלומר, $W = \{A \mid AB = BA\}$.

10) W מורכב מכל המטריצות שהדטרמיננטה שלהן אפס.
כלומר, $W = \{A \mid |A| = 0\}$.

11) W מורכב מכל המטריצות ששוות לריבוע שלhn. כלומר, $W = \{A \mid A^2 = A\}$.

12) W מורכב מכל המטריצות שהן משולשות עליונות.

13) W מורכב מכל המטריצות שמכפלתן במטריצה נתונה B הוא אפס.
כלומר, $W = \{A \mid AB = 0\}$.

14) W מורכב מכל המטריצות שהעקבה שלהן אפס. כלומר, $W = \{A \mid \text{tr}(A) = 0\}$.

15) W מורכב מכל המטריצות שהן סכום כל שורה הוא אפס.

בשאלות 16-21 בדקו האם W הוא תת-מרחב של $P_n[R]$:

16) $W = \{p(x) \mid p(4) = 0\}$ כשורש. כלומר, W מורכב מכל הפולינומים בעלי ממעלה 4.

17) W מורכב מכל הפולינומים בעלי מקדים שלמים.

18) W מורכב מכל הפולינומים בעלי ממעלה ≥ 4 .
כלומר, $W = \{p(x) \mid \deg(p) \leq 4\}$.

19) W מורכב מכל הפולינומים בעלי חזקות זוגיות בלבד של x .

20) W מורכב מכל הפולינומים ממעלה n , כאשר $7 \leq n \leq 4$.

$$W = \{p(x) \mid p(0) = 1\} \quad (21)$$

בשאלות 22-30 בדקו האם W הוא תת-מרחב של $F[R]$:

(22) W מורכב מכל הפונקציות הזוגיות.

$$\text{כלומר, לכל } x \text{ ממשי } . W = \{f(x) \mid f(-x) = f(x)\}$$

(23) W מורכב מכל הפונקציות החסומות.

$$\text{כלומר, לכל } x \text{ ממשי } . W = \{f(x) \mid |f(x)| \leq M\}$$

(24) W מורכב מכל הפונקציות הרציפות.

(25) W מורכב מכל הפונקציות הנזירות.

(26) W מורכב מכל הפונקציות הקבועות.

$$W = \left\{ f(x) \mid \int_0^1 f(x) dx = 4 \right\} \quad (27)$$

$$W = \left\{ f(x) \mid f'(x) = 0 \right\} \quad (28)$$

$$W = \left\{ f(x) \mid f'(x) = 1 \right\} \quad (29)$$

$$W = \left\{ f(x) \mid f(x) = f(x+1) \right\} \quad (30)$$

(31) בדקו האם $W = \{(z_1, z_2, z_3) \mid z_2 = \bar{z}_1, z_3 = z_1 + \bar{z}_1\}$ הוא תת-מרחב של C^3 :

א. מעל השדה הממשי $\mathbb{R}$.

ב. מעל שדה המורכבים $\mathbb{C}$.

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 3 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 & -1 \\ 1 & 3 & -1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \quad (32)$$

א. מצאו וקטור b , כך של מערכת $Ax = b$ אין פתרון.

ב. מהי קבוצת כל הווקטורים b , כך של מערכת $Ax = b$ אין פתרון?

ג. האם הקבוצה מסעיף ב' מהויה תת-מרחב של R^5 ?

- (33) יהי V מרחב הפולינומיים ממעלה קטנה או שווה ל-4, מעל שדה F .
 א. מצאו תנאי על k , עבורו הקבוצה $\{p \in V \mid p(0) = p(1) = p(2) = k\}$
 הינה תת-מרחב של V .
 ב. מצאו קבוצה סופית של פולינומיים מ- V , שפורשים את W .

הערה: לפתרון סעיף זה עברו קודם על הנושא 'בסיס ומימד למרחב הפתרונות של מערכת משוואות הומוגנית'.

תשובות סופיות

1)	כן	כן	כן	כן	לא	5)
6)	כן	כן	לא	8)	לא	10)
11)	לא	לא	כן	13)	כן	15)
16)	כן	לא	כן	18)	לא	20)
21)	לא	לא	כן	23)	כן	25)
26)	כן	כן	לא	27)	לא	29)
31)	א. כן	ב. לא				
32)	א. $(1, 0, 0, 0, 0)$	ב. $u = (1, 0, 0, 0, 0)$				
33)	א. $k = 0$	ב. $W = \text{span}\{2x - 3x^2 + x^3, 6x - 7x^2 + x^4\}$				

צירופים לינאריים, פרישה לינארית ותלות לינארית

שאלות

בשאלות 1-7 נתונים הווקטוריים הבאים :

$$u_1 = (4, 1, 1, 5), \quad u_2 = (0, 11, -5, 3), \quad u_3 = (2, -5, 3, 1), \quad u_4 = (1, 3, -1, 2)$$

1) א. האם u_1 הוא צירוף לינארי של u_4 ?

ב. האם u_1 שייך ל- $\text{Sp}\{u_4\}$?

ג. האם הקבוצה $\{u_1, u_4\}$ תלואה לינארית?

2) א. האם u_3 הוא צירוף לינארי של u_1 ו- u_2 ?

ב. האם u_3 שייך ל- $\text{Sp}\{u_1, u_2\}$?

ג. האם הקבוצה $\{u_3, u_1, u_2\}$ תלואה לינארית?

במידה וכן, רשמו כל וקטור בקבוצה כצירוף לינארי של הווקטוריים האחרים.

3) א. האם u_4 הוא צירוף לינארי של u_1 ו- u_2 ?

ב. האם u_4 שייך ל- $\text{Sp}\{u_1, u_2\}$?

ג. האם הקבוצה $\{u_4, u_1, u_2\}$ תלואה לינארית?

במידה וכן, רשמו כל וקטור בקבוצה כצירוף לינארי של הווקטוריים האחרים.

4) נתון $v = (4, 12, k, -2k)$.

א. מה צריך להיות ערכו של k , על מנת שהווקטור v יהיה צירוף לינארי של u_1 ו- u_2 ?

ב. מה צריך להיות ערכו של k , על מנת שהווקטור v יהיה שייך ל- $\text{Sp}\{u_1, u_2\}$?

ג. מה צריך להיות ערכו של k , על מנת שהקבוצה $\{u_1, u_2, v\}$ תהיה תלואה לינארית?

5) נתון $v = (a, b, c, d)$.

א. מה התנאים על a, b, c, d , על מנת שהווקטור v יהיה צירוף לינארי של u_1 ו- u_2 ?

ב. מה התנאים על a, b, c, d , על מנת שהווקטור v יהיה שייך ל- $\text{Sp}\{u_1, u_2\}$?

ג. מה התנאים על a, b, c, d , על מנת שהקבוצה $\{u_1, u_2, v\}$ תהיה תלואה לינארית?

6) הבינו את הווקטור $(10, 8, 0, 14) = v$ כצירוף לינארי של u_1, u_2, u_3 ו- u_4 .
בכמה אופנים ניתן לעשות זאת?

7) הבינו את הווקטור $(7, 10, -2, 11) = v$ כצירוף לינארי של u_1, u_2, u_3 ו- u_4 .
בכמה אופנים ניתן לעשות זאת?

8) נתונות המטריצות הבאות:

$$A = \begin{pmatrix} 4 & 1 \\ 1 & 5 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 0 & 11 \\ -5 & 3 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 2 & -5 \\ 3 & 1 \end{pmatrix}, D = \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$$

א. בדקו האם המטריצות תלויות ליניארית מעל $M_2[R]$.

ב. במידה והמטריצות תלויות, רשמו כל אחת מהמטריצות כצירוף לינארי של יתר המטריצות.

ג. האם המטריצה A שיכת ל- $\{B, C\}$?

9) נתונים הפולינומים הבאים:
 $p_1(x) = 4 + x + x^2 + 5x^3$, $p_2(x) = 11x - 5x^2 + 3x^3$,
 $p_3(x) = 2 - 5x + 3x^2 + x^3$, $P_4(x) = 1 + 3x - x^2 + 2x^3$.

א. בדקו האם הפולינומים תלויים ליניארית מעל $P_3[R]$.

ב. במידה והפולינומים תלויים ליניארית, רשמו כל פולינום כצירוף לינארי של שאר הפולינומים.

ג. האם הפולינום p_2 שיך ל- $\{p_1, p_4\}$?

10) עברו איזה ערכים של a, b, c , הווקטורים הבאים תלויים ליניארית:
 $\{(c, 2, 4), (2, 4, a, 2), (c, b, 6), (b, 2, a)\}$

בשאלות 11-13 נתון כי קבוצת הווקטורים $\{u, v, w\}$ בלתי תלואה ליניארית ב- $V[F]$.
בדקו האם הקבוצות הבאות תלויות ליניארית,
ובמידה וכן רשמו כל וקטור כצירוף של הווקטורים האחרים:

$$\{u - v, u - w, u + v - 2w\} \quad (11)$$

$$\{u + 2v + 3w, 4u + 5v + 6w, 7u + 8v + 9w\} \quad (12)$$

$$\{u + v, v + w, w\} \quad (13)$$

בשאלות 14-15 בדקו האם הווקטורים $\{(1,i,i-1), (i+1,i-1,-2)\}$ תלויים ליניארית ב- C^3 :
14) מעל $\mathbb{C}$.

15) מעל $\mathbb{R}$.

16) נתבונן ב- $R = V$ למרחב וקטורי מעל השדה Q .
 הוכיחו כי הקבוצה $\{1, \sqrt{2}, \sqrt{3}\}$ היא בת"ל ב- R , כשהוא מרחב וקטורי מעל Q .

17) תהי $A_{m \times n}$ מטריצה, שעמודותיה $A_1, A_2, \dots, A_n$.
 הוכיחו את הטענה הבאה :
 למערכת $Ax = b$ יש פתרון אם ורק אם

18) להלן 3 תת-קבוצות של $\mathbb{R}^4$:

$$U = \text{span}\{(1, 2, 2, 1), (1, 1, -1, -1), (0, 0, 1, 1)\}$$

$$W = \text{span}\{(1, 1, 0, 0), (1, 2, 1, 0), (1, 3, 3, 1)\}$$

$$V = \text{span}\{(2, 3, 1, 0), (1, 2, 1, 0), (1, 4, 3, 1)\}$$

א. האם $U = W$?

ב. האם $U = V$?

תשובות סופיות

1) א. לא.   ב. לא.

. $u_1 = 2u_3 + u_2, \quad u_2 = u_1 - 2u_3$

ג. כן.   ב. כן.

. $u_1 = 4u_4 - u_2, \quad u_2 = 4u_4 - u_1$

ג. כן.   ב. כן.

4) $k = -4$.

5) $a = 5t + 3s, \quad b = 4t - 13s, \quad c = 7s, \quad d = 7t$

6) $v = 2u_1 + u_2 + u_3$, איןסוף.

7) $v = \frac{7}{4}u_1 + \frac{3}{4}u_2$, איןסוף.

8) א. המטריצות תלויות.   ג. כן.

9) $A = B + 2C, \quad B = A - 2C, \quad C = 0.5A - 0.5B, \quad D = 0.25A + 0.25B$

10) $p_2 = 4p_4 - p_1$,   ג. כן.

11) $p_1 = p_2 + 2p_3, \quad p_2 = p_1 - 2p_3, \quad p_3 = 0.5p_1 - 0.5p_2, \quad p_4 = 0.25p_1 + 0.25p_2$

12) לכל ערך של c . a, b, c

13) $x = 2y - z, \quad y = 0.5x + 0.5z, \quad z = 2y - x$: הוקטורים תלויים ליניארית, ומתקיים .

14) $x = 2y - z, \quad y = 0.5x + 0.5z, \quad z = 2y - x$: הוקטורים תלויים ליניארית, ומתקיים .

15) בلتוי תלויים ליניארית.

16) שאלת הוכחה.

17) שאלת הוכחה.

18) א. כן.   ב. לא.

בסיס ומינד, דרגה של מטריצה

שאלות

1) בדקו אם הקבוצות הבאות הן בסיס ל- R^3 :

- א. $\{(1,0,1), (0,0,1)\}$
- ב. $\{(1,1,2), (1,2,3), (3,3,4), (2,2,1)\}$
- ג. $\{(1,2,3), (4,5,6), (7,8,9)\}$

2) בדקו אם הקבוצות הבאות הן בסיס ל- $M_{2x2}[R]$:

- א. $\left\{ \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 6 \\ 7 & 8 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 9 & 1 \\ 2 & 3 \end{pmatrix} \right\}$
- ב. $\left\{ \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 6 \\ 7 & 8 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 9 & 1 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 6 \\ 7 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 16 \\ 7 & 8 \end{pmatrix} \right\}$
- ג. $\left\{ \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\}$

3) בדקו אם הקבוצות הבאות הן בסיס ל- $P_2(R)$:

- א. $\{1+x, x^2+2x+3\}$
- ב. $\{1+x, x^2+2x+3, 2x+4x^2, x-x^2\}$
- ג. $\{1+2x+3x^2, 4+5x+6x^2, 7+8x+10x^2\}$

4) נתונה קבוצה וקטורים ב- R^3 : $T = \{(1,2,3), (4,5,6), (7,8,9), (2,3,4)\}$

- א. האם T בסיס ל- R^3 ?
- ב. מצאו קבוצה T' , שהיא קבוצה מקסימלית של וקטורים, בלתי תלויות ליניארית ב- T .
- ג. השלימו את T לבסיס של R^3 .

מציאת בסיס וממד למרחב פתרונות של מערכת משוואות הומוגנית

5) להלן 3 מערכות של משוואות הומוגניות:

$$\begin{cases} x - y + z + w = 0 \\ 2x - 2y + 2z + 2w = 0 \end{cases} .3 \quad \begin{cases} x - y + z + w = 0 \\ x + 2z - w = 0 \\ x + y + 3z - 3w = 0 \end{cases} .2 \quad \begin{cases} x + y - z + 2w = 0 \\ 3x - y + 7z + 4w = 0 \\ -5x + 3y - 15z - 6w = 0 \end{cases} .1$$

נסמן ב- W את המרחב הנפרש ע"י מערכת המשוואות 1.

נסמן ב- U את המרחב הנפרש ע"י מערכת המשוואות 2.

נסמן ב- V את המרחב הנפרש ע"י מערכת המשוואות 3.

מצאו בסיס וממד ל- W , U ו- V .

6) נתון $U = \{(a, b, c, d) \in R^4 \mid a = c, b = d\}$

מצאו בסיס וממד ל- U .

7) נתון $U = \{(a, b, c, d) \in R^4 \mid c = a + b, d = b + c\}$

מצאו בסיס וממד ל- U .

8) נתון $U = \{v \in R^4 \mid v \cdot (1, -1, 1, -1) = 0\}$

מצאו בסיס וממד ל- U .

9) נתון $U = \{A \in M_{2 \times 2}[R] \mid A = A^T\}$

מצאו בסיס וממד ל- U .

10) נתון $U = \left\{ A \in M_{2 \times 2}[R] \mid A \cdot \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \right\}$

מצאו בסיס וממד ל- U .

11) נתון $U = \{p(x) \in P_3[R] \mid p(1) = 0\}$

מצאו בסיס וממד ל- U .

מציאת בסיס וממד ל תת-מרחב

12) להלן שני תת-מרחבים של המרחב R^4 :

$$U = \text{span} \{(1,1,-1,2), (3,-1,7,4), (-5,3,-15,-6)\}$$

$$V = \text{span} \{(1,-1,1,1), (1,0,2,-1), (1,1,3,-3), (5,1,5,8)\}$$

- א. מצאו בסיס, ממד ומשוואות ל- U .
- ב. מצאו בסיס, ממד ומשוואות ל- V .

13) להלן תת-מרחב של המרחב $M_{2x2}[R]$:

$$U = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 4 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ 1 & -3 \end{pmatrix} \right\}$$

מצאו בסיס וממד ל- U .

14) להלן תת-מרחב של המרחב $P_3[R]$:

$$U = \text{span} \{1+x-x^2+2x^3, 4+x-x^2+x^3, 2-x+x^2-3x^3\}$$

מצאו בסיס וממד ל- U .

מציאת בסיס וממד למרחב שורה ומרחב עמודה של מטריצה, דרגת מטריצה

בשאלות **15-16** מצאו בסיס וממד למרחב השורה ומרחב העמודה של המטריצה, וציינו את דרגת המטריצה : (rank)

$$\begin{pmatrix} 4 & 1 & 1 & 5 \\ 0 & 11 & -5 & 3 \\ 2 & -5 & 3 & 1 \\ 1 & 3 & -1 & 2 \end{pmatrix} \quad (15)$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 & 3 & 5 \\ 2 & 5 & 3 & 1 & 6 \\ 1 & -1 & -2 & 2 & 1 \\ -2 & 3 & 5 & -4 & -1 \end{pmatrix} \quad (16)$$

תשובות סופיות

- 1)** א. לא.   ב. לא.   ג. לא.
- 2)** א. לא.   ב. לא.   ג. כן.
- 3)** א. לא.   ב. לא.   ג. כן.
- 4)** א. לא.   ב. לא.
- 5)** א. W - בסיס : $\{(-1.5, 2.5, 1, 0), (-1.5, -0.5, 0, 1)\}$, ממד : 2
 ב. U - בסיס : $\{(-2, -1, 1, 0), (1, 2, 0, 1)\}$, ממד : 2
 ג. V - בסיס : $\{(-1, 0, 0, 1), (-1, 0, 1, 0), (1, 1, 0, 0)\}$, ממד : 3.
- 6)** בסיס : $\{(0, 1, 0, 1), (1, 0, 1, 0)\}$, ממד : 2.
- 7)** בסיס : $\{(-1, 1, 0, 1), (2, -1, 1, 0)\}$, ממד : 2.
- 8)** בסיס : $\{(1, 0, 0, 1), (-1, 0, 1, 0), (1, 1, 0, 0)\}$, ממד : 3.
- 9)** בסיס : $\left\{\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}\right\}$, ממד : 3.
- 10)** בסיס : $\left\{\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}\right\}$, ממד : 0.
- 11)** בסיס : $\{p_1(x) = -1 + x^3, p_2(x) = -1 + x^2, p_3(x) = -1 + x\}$, ממד : 3.
- 12)** א. בסיס : $\{(1, 1, -1, 2), (0, -4, 10, -2)\}$, ממד : 2.
 ב. בסיס : $\{(1, -1, 1, 1), (0, -1, 1, -2), (0, 0, -2, 5)\}$, ממד : 3.
- 13)** בסיס : $\left\{\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & -3 \\ 3 & -7 \end{pmatrix}\right\}$, ממד : 2.
- 14)** בסיס : $\{1 + x - x^2 + 2x^3, -3x + 3x^2 - 7x^3\}$, ממד : 2.
- 15)** מרחב שורה : בסיס : $\{(4, 1, 1, 5), (0, 11, -5, 3)\}$, ממד : 2.
 מרחב עמודה : בסיס : $\left\{\begin{pmatrix} 4 \\ 0 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 4 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix}\right\}$, ממד : 2, דרגה : 2.
- 16)** מרחב שורה : בסיס : $\{(1, 2, 1, 3, 5), (0, 11, -5, -4), (0, 0, 0, 1, 1)\}$, ממד : 3.
 מרחב עמודה : בסיס : $\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ -3 \\ 7 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ -16 \\ 37 \end{pmatrix}\right\}$, ממד : 3, דרגה : 3.

וקטור קואורדינטות ומטריצת מעבר מבסיס לבסיס

1) נתונים שני בסיסים של R^3 :

$$B_1 = \{(1,1,0), (0,1,0), (0,1,1)\}, \quad B_2 = \{(1,0,1), (0,1,1), (0,0,1)\}$$

א. מצאו את וקטור הקואורדינטות ביחס לבסיס B_1 .

$$\text{סמן וקטור זה ב-} [v]_{B_1}.$$

ב. מצאו את וקטור הקואורדינטות ביחס לבסיס B_2 .

$$\text{סמן וקטור זה ב-} [v]_{B_2}.$$

ג. מצאו מטריצת מעבר מהבסיס B_1 לבסיס B_2 .

$$\text{סמן מטריצה זו ב-} [M]_{B_1}^{B_2}.$$

ד. מצאו מטריצת מעבר מהבסיס B_2 לבסיס B_1 .

$$\text{סמן מטריצה זו ב-} [M]_{B_2}^{B_1}.$$

ה. אשרו את הטענות הבאות:

$$[M]_{B_2}^{B_1} \cdot [v]_{B_1} = [v]_{B_2} \cdot 1$$

$$[M]_{B_1}^{B_2} \cdot [v]_{B_2} = [v]_{B_1} \cdot 2$$

$$[M]_{B_1}^{B_2} = \left([M]_{B_2}^{B_1} \right)^{-1} \cdot 3$$

2) נתונים שני בסיסים של $P_2[R]$:

$$B_1 = \{1+x, x, x+x^2\}, \quad B_2 = \{1+x^2, x+x^2, x^2\}$$

א. מצאו את וקטור הקואורדינטות ביחס לבסיס B_1 .

$$\text{סמן וקטור זה ב-} [v]_{B_1}.$$

ב. מצאו את וקטור הקואורדינטות ביחס לבסיס B_2 .

$$\text{סמן וקטור זה ב-} [v]_{B_2}.$$

ג. מצאו מטריצת מעבר מהבסיס B_1 לבסיס B_2 .

$$\text{סמן מטריצה זו ב-} [M]_{B_1}^{B_2}.$$

$$B = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\}$$

3) נתונים שני בסיסים של $M_2[R]$: $E = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\}$

. א. מצאו את וקטור הקואורדינטות ביחס לבסיס B .

$$\text{סמן וקטור זה ב- } [v]_B$$

. ב. מצאו את וקטור הקואורדינטות ביחס לבסיס E .

$$\text{סמן וקטור זה ב- } [v]_E$$

. ג. מצאו מטריצה מעבר מהבסיס B לבסיס E .

$$\text{סמן מטריצה זו ב- } [M]_B^E$$

4) יהיו V מרחב וקטורי וכי B בסיס של V .
 הוכיחו כי הווקטורים $\{u_1, u_2, \dots, u_m\}$ בת"ל,
 אם וורק אם וקטורי הקואורדינטות שלהם,
 לפי הבסיס B , $\{[u_1], [u_2], \dots, [u_m]\}$, הם בת"ל.
 הסבירו כיצד השתמשנו בטענה זו רבות במהלך הקורס.

תשובות סופיות

$$[M]_{B_1}^{B_2} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -2 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}. \text{ ג. } (x, y, z-x-y) \text{ ב. } (x, y-x-z, z) \text{ א. } (1$$

$$\text{ה. הוכחה. } [M]_{B_2}^{B_1} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ -2 & -1 & 0 \end{pmatrix}. \text{ ד.}$$

$$[M]_{B_1}^{B_2} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -2 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}. \text{ ג. } (a, b, c-a-b) \text{ ב. } (a, b-a-c, c) \text{ א. } (2$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & -1 & 1 \end{pmatrix}. \text{ ג. } (x, y, z, t) \text{ ב. } (x, y-x, z-y+x, t-z+y-x) \text{ א. } (3$$

4) שאלת הוכחה.